

HRVATSKI

Godina XV., broj 1.

6. siječnja 2005.

cijena 75 Ft

„LADO” NA BOŽIĆNOM KONCERTU U PEČUŠKOJ KATEDRALI

IZ SADRŽAJA

Susret narodnosti u Zalskoj županiji str. 2. – Dan manjina bez manjina str. 3. – Prisjećanje na Petreša i Matoša str. 5. – Odlikovanje Željezne županije Lajošu Brigoviću str. 5. – Sjednica Skupštine HDS-a str. 6. – Adventski koncert Buševčanov str. 7. – „Non numero, sed pondere” str. 8. – 9. – Granica ne može biti prepreka str. 10. – Joška Vlašić Manglin – dobitnik HDS-ova odličja str. 11. – Susret hrvatskih crkvenih zborova str. 12. – Visoka nagrada Antunu Kričkoviću str. 13. – Petrovisko-pinkovački skupni advenat str. 14. – U novoj središnjici str. 15.

Susret narodnosti u Zalskoj županiji

Odbor za nacionalne manjine i ravnopravnost Skupštine samouprave Zalske županije svake godine 18. prosinca na Danu manjina priređuje Susret narodnosti. Godinama se to organiziralo u središtu županije u Jegerseku (Zalaegerszeg), a 2004. g. Dan je održan u Kaniži, u gradu blizu kojeg živi najveći broj raznih ovdšnjih manjina: Hrvati, Nijemci i Romi.

Otvorene Susreta narodnosti

Susret baš na Danu manjina zapravo je znak pažnje prema manjinama iskazujući time da se njihov jezik i kultura cijeni, da se uvidi ljepota različitosti, da se prikaže bogatstvo njihove kulture većinskome narodu, da se među njima jača osjećaj zajedništva.

Upravo stoga očekivala sam barem pozdravne riječi na tri jezika i gledatelj se sa strane manjina i većinskog naroda.

Svečanost je započeta mađarskom, hrvatskom te europskom himnom u izvedbi Mješovitoga zbora kaniške Hrvatske manjinske samouprave i pjevačkoga zbora njemačke skupine iz sepetničke osnovne škole.

Sve okupljene pozdravio je Gyula Kollár, predsjednik Odbora za nacionalne manjine i ravnopravnost.

Kaniški načelnik Nándor Litter s radošću je otvorio Susret i istaknuo značenje opstojnosti manjina na tom

području, kojima treba dati više prava kako bi uspjeli ostvariti sve ono što im treba za očuvanje svoje samobitnosti. Grad u tome svojim manjinskim samoupravama pokušava pomoći, i vrlo se raduje da manjine jedne kraj drugih žive u miru, ne osjećaju konkurenciju drugih, već nastoje međusobno se pomagati u ostvarenju zajedničkih ciljeva. Narečeni gradonačelnik odista bi mogao

bilo kojoj manjini, a rado će poslušati i njihova mišljenja.

Prilikom tog dana svake godine se predaju priznanja za osobit doprinos na bilo kakvom području za uzdizanje manjinskog života u županiji. Od Hrvata nagradu su primile: Brigita Tot, voditeljica mješovitoga pjevačkog zbora iz Sumartona, Jolanka Tišler, savnateljica Hrvatske narodnosne i osnovne umjetničke škole u Serdahelu, Marija Vargović, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave u Kaniži.

Svaka se manjina pripremala kulturnim programom: djeca sepetničke osnovne škole predstavila su se s njemačkim narodnim pjesmama i vrlo zanimljivom njemačkom scenikom igrom i dječjim igrama.

Romski pisac Sándor Kalai pročitao je svoja sjećanja, a romska djeca prikazala svoje tradicionalne plesove.

Najbogatiji repertoar imala je hrvatska manjina: Kaniški zbor nastupio je s pjesmama Jadranskoga mora, keresturski Ženski pjevački zbor s pomurskim hrvatskim pjesmama, solo pjevačica Ana Takač iz Fičehaza s prekrasnim glasom

otpjevala je nekoliko pomurskih i međimurskih pjesama, sumartonska plesna skupina s koreografijom „Pomurski ugodaji” okončala je kulturni program.

Na žalost publike gotovo nije ni bilo, u gledalištu su sjedili članovi nastupajućih skupina. Nakon programa slijedio je domjenak gdje su se pripadnici pojedinih manjina družili.

Iako je na kraju raspoloženje bilo veselo, u meni je ostao gorak okus. Vrlo je lijepo što županija poklanja posebnu pozornost manjinama, ali na taj način? Činilo mi se da žele sakriti pred većom javnosti svoje manjine, kojima bi se zapravo trebali ponositi jer obogaćuju ovaj kraj. Zašto? Radi li se o slaboj promidžbi, ili je doista tolika nezainteresiranost za nas? Ne znam, ali znam da kao manjinska novinarka nijedne godine nisam dobila pozivnicu na Susret narodnosti. Rastuzilo me i to da mnogi predsjednici i vijećnici manjinskih samouprava nisu sudjelovali na Susretu, no nemam informacije o tome jesu li uopće bili pozvani.

Beta

Potporna kačmarskoj Vodici

U nedjelju, 12. prosinca, u Kačmaru je potpisan ugovor između Vladina ureda za nacionalne i etničke manjine i kačmarske Hrvatske manjinske samouprave kojim se s 330 tisuća forinta podupiru radovi obnove kačmarske Vodice. Kako nam je rekao referent za hrvatsku i slovensku manjinu pri spomenutom Uredu Martin Išpanović, sredstva su osigurana iz intervencijske zaklade, kojim se podupiru mjesne, manjinske samouprave i udruge u kriznom stanju. Potporu, osim Kačmara, dobile su i druge samouprave, odnosno udruge, među kojima je posebno spomenuo i potporu hrvatske dvojezične nastave u Petrovu Selu i Martincima sa pol milijuna forinta, nadalje obnovu zavičajne kuće u Sumartonu te podupiranje Hrvatske kronike na Mađarskoj televiziji u povodu snimanja serije o urođenim Hrvatima u Mađarskoj. Kako saznajemo, iz zaklade koja je s prijašnjih 120 smanjena na 50 milijuna, nastoji se pomagati u takozvanim kriznim situacijama, na temelju pismene molbe i odgovarajuće dokumentacije.

S. B.

Čelnici Hrvatske matice iseljenika u Bačkoj

Koncem prošle godine čelnici Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba boravili su u južnoj Mađarskoj i susjednoj Vojvodini. Nakon Mohača, u srijedu, 15. prosinca, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika *Nikola Jelinčić* i njegov suradnik *Hrvoje Salopek* u društvu generalnoga konzula Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivana Bandića* posjetili su Hrvatski vrtić, osnovnu školu i učenički dom u Santovu gdje su ih primili ravnatelj škole *Joso Šibalin* i predsjednik Hrvatske samouprave *Stipan Balatinac*. Osim drugog razgovaralo se o položaju Hrvat-

ske manjine u Santovu, a posebno o radu i planovima hrvatske škole, te mogućnosti suradnje Matice i hrvatske manjine u Bačkoj. Isti je razgovor nastavljen u predvečer-njim satima kada su gosti iz Zagreba posjetili Baju gdje je upriličen susret sa članovima Hrvatske manjinske samouprave. O životu hrvatske manjine čelnike Hrvatske matice iseljenika informirali su predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj *Joso Ostrogonac* i predsjednica regionalnog ogranka SHM *Angela Šokac-Marković*.

S. B.

Obilježen Narodnosni dan u Baji

Zoran Barić iz Santova

Potkraj prošle godine u Bačko-kiškunskoj županiji obilježen je već tradicionalni Narodnosni dan. Tom prilikom u petak, 17. prosinca, u Župa-

nijskom domu manjina u Baji upriličen je prigodni kulturni program i prijam za uzvanike, predstavnike manjinskih samouprava, ustanova i udruga. Okupljene je pozdravio županjski referent za manjine *István Hajdú*, a u ime predsjednika Županjske skupštine dr. *László Balogha* prigodnim riječima im se obratio dopredsjednik Skupštine *Albert Alföldi*. U kratkome kulturnom programu s hrvatskom narodnom glazbom i pjesmama nastupili su *Zoran Barić*, učenik Hrvatske škole iz Santova, na harmonici, i učenice Općega prosvjetnog središta s Fancage iz Baje.

Tekst i slike:
S. B.

Učenice s Fancage

Dan manjina bez manjina

Već je tradicionalno da se programi vezani uz Dan manjina (18. prosinca) održavaju diljem Mađarske. Tom se prigodom obično dodjeljuju i razna priznanja najaktivnijim pojedincima ili zajednicama. Vjerojatno oni koji su osmislili taj dan imali su namjeru da se u nekoj mjeri skrene i pozornost većinskog naroda na bogatstvo koje nude manjine, a ujedno da se sve manjine malo i približe. Osim središnje proslave koja se obično održava u Mađarskom parlamentu, taj se dan prigodnim programima obilježava i na županjskoj razini. Tako je do „slavlja“ došlo i u Zalskoj županiji, u Kaniži, a organizator je bila Skupština, tj. Odbor za manjine Zalske županije. Riječ „slavlje“ nije slučajno pod navodnicima jer se s pravom možemo zapitati za koga je spomenuta priredba značila slavje.

Skupština, pa tako i svi odbori koji djeluju unutar skupštine pojedinih županija jesu birana i ujedno i politička tijela. Zbog toga sastav tih tijela u većini slučajeva je rezultat sporazuma. Na žalost Izborni je zakon takav kakav je, pa oko zastupništva predstavlja problem za manjine. Osobito u županijama s malobrojnim manjinama. Zbog čega sam spomenuo tu činjenicu? Zbog sljedećeg: budući da su članovi Skupštine u većini slučajeva birani po stranačkoj liniji, a u većini slučajeva za manjine je karakteristično da svoju politiku vode nadstranački. To je karakteristično i za nas Hrvate. Tako se može dogoditi da samo u rijetkim slučajevima imamo svoje zastupnike, što znači da u rad raznih tijela možemo se uključiti kao vanjski članovi. Tako se može desiti da se na čelo manjinskih odbora uglavnom ne postavlja pripadnik neke manjine. To samo po sebi ne bi ni bio problem ako ta osoba poznaje život manjine ili manjina koje zastupa, za koje bi trebala raditi. Vratimo se spomenutomu „slavlju“. Na osnovi činjenica mi se čini da se cijeli program organizirao potajno. Većina pojedinaca koji zastupaju ili su odgovorni za manjine nisu dobili poziv, a pozornost na to da će se taj program održati nije skrenuta ni široj javnosti. To svjedoči činjenica da se na priredbi, osim onih koji su sudjelovali u programu, pojavio veoma mali broj ljudi. Gledalište je umalo bilo prazno, a da ne govorimo o činjenici da se u gradu usporedno održavala još jedna manjinska priredba.

Ta stvar i sama po sebi zabrinjava, a nije priuštila ugodan osjećaj ni onima kojima su tom prigodom uručena priznanja. Što se pak tiče samih priznanja, i oko toga imamo upitnik. Ne oko zaslug, tj. oko pojedinaca kojima su dodijeljena, nego oko načina dodjele. Na osnovi neslužbenih informacija kojima raspolazem, osobe su se izabrale na temelju prijedloga nekoliko ljudi, mišljenja, tj. prijedlozi nisu zatraženi od zajednica u kojima se u većini odvija manjinski život.

Nakon priredbe mnogi su s pravom postavili pitanje za koga je bio organiziran Dan manjina jer im se činilo da za manjine nije.

Što je onda bio cilj i nakana organizatora? Nadam se ne samo to da precrtaju jednu stavku iz predviđenoga godišnjeg programa. Predlažem da ubuduće operativni organizatori budu same manjine koje su se već u više slučajeva dokazale kao dobri organizatori. Političari neka im samo osiguraju potrebne uvjete i onda možda neće biti Dan manjina bez manjina.

- gujaš -

Sjednica Skupštine HDS-a

Zbog neočekivanog preminuća predsjednice budimpeštanske regije SHM-a i predsjednice Samouprave Hrvata XIV. okruga, gđe. *Marije Velin-Gregeš*, predviđena sjednica Skupštine HDS-a održana je dan kasnije, 19. prosinca.

Nakon pozdravnih riječi *dr. Mije Karagića* i minutom šutnje odane časti preminulog zastupnici te jednoglasnog prihvatanja prijedloga dnevnoga reda, nakon kraćeg uvoda zamjenika predsjednika *Stipana Karagića*, riječ je dobio ravnatelj neprofitnog poduzeća Croatice *Čaba Horvath* koji je javno najavio odstupanje od Croatikina prijedloga glede sudioništva kao podružnice gospodarskoga društva pašskog objekta.

Referent prve točke dnevnoga reda „Korištenja Kulturno-prosvjetnoga središta i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlašićima na otoku Pagu, bio je *László Urbán* koji je uz razaslane pismeni materijal i usmeno pridodao neke zamisli, prijedloge, te sa strane Predsjedništva HDS-a tražene eventualne alternative koje bi poslužile rentabilnom ostvarenju tzv. nult-saldnoga kriterija u pogledu gospodarenja te održavanja sada već odista našeg objekta. Tijekom kraćeg izlaganja skupštinari su saznali da je na temelju potpisivanja ugovora HDS-a i Mursa d.o.o. za izradu dopunske tehničke dokumentacije i nadzor pri izvođenju radova na Pagu, te ugovora s Nogradtrade d.o.o. za izvođenje radova u Vlašićima – koji su u jeku – da se do predviđenoga stavljanja u pogon, 1. svibnja 2005., sa strane HDS-a za još predstojeće potrebe i izdatke pokazuje potreba predujamnoga troškovnika od 20-ak milijuna forinta.

Prema koncipiranju prijedloga Predsjedništva, Skupština je – iz rezervnoga fonda – izglasovala već navedenu svotu, i da HDS u Republici Hrvatskoj utemelji svoje samostalno gospodarstveno društvo, te da se predsjednik Samouprave opunomoći organiziranjem posebnoga Stručnog odbora čija će mišljenja biti uvažavana u svim bitnim gospodarstvenim pitanjima.

Prelazeći na već tradicijski uhodanu praksu, odnosno hrvatski radni jezik, referent druge točke dnevnoga reda, prijedloga izvješća o radu HDS-a za 2004., predsjednik *dr. M. Karagić* u svojoj usmenoj

dopuni priopćio je da su stručni odbori pa i Predsjedništvo razmotrili djelovanje HDS-a te da slično prijašnjim godinama, a napose u sadašnjosti, kolika je nastava hrvatskog jezika presudna i važna za sve nas. Naime, prije 35 godina u okviru DSJS-a, za vrijeme predsjednika Školskog odbora *Stipana Blažetina* (bio mu je tajnik) nastojanja su težila k proširenju mreže tadašnjih dvojezičnih škola. Na žalost, ni tadašnja politička klima nije bila odgovarajuća za provedbu toga pothvata, ali nakon 1990., u već postojećim demokratskim uvjetima našega društva, sazrelo je vrijeme – iako sa zakašnjenjem – da se taj krug dvojezičnih škola osuvremeni, da se modernizira nastava u našim školskim ustanovama. Napokon je postignuto da se u Martincima, Petrovu Selu u osnovnoj školi, a u Serdahelu u dječjem vrtiću prijeđe na dvojezični tip nastave. Smatra da je tijekom ovoga dijela mandata HDS na polju školstva postigao znatan iskorak za budućnost svih nas. Iskoristivši priliku, zahvalio je ne samo našim zastupnicima nego i samoupravnom vodstvu spomenutih naselja koje prihvatilo, a poslije i podupiralo taj prijedlog.

Slijedilo je izvješće *Marije Pilšić*, predsjednice Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor. Kako nije bilo usmene dopune ni pitanja, izvješće je jednoglasno prihvaćeno.

U svezi s prijedlogom o planu rada HDS-a za 2005. predsjednik *Karagić* je dodao da se na temeljem odluke Odbora za kulturu, vjerska i društvena pitanja, mladež i šport sačinila posebna pismena dopuna plana rada, dok je zamjenik predsjednika *S. Karagić* podsjetio Skupštinu da realizacija plana uvijek ovisi o dobivanju sredstava dijelom iz državnoga proračuna, dijelom putem natječaja. Izvješće je jednoglasno prihvaćeno. U pogledu osnovnih načela i smjernica proračuna HDS-a za 2005. gđa. *Pilšić* je usmeno dodala da je ovdje zapravo riječ o koncepciji, naime, do konačnoga prihvaćanja godišnjega proračuna može doći kada Parlament prihvati svoj državni proračun, odnosno kada ustaljene normative budu

poznate, a to će se odlučiti na idućoj sjednici Skupštine. U svezi s tim *g. Horvath* je predložio da glede već predanog natječaja za ostvarivanje projekta Radio Croatia na internetu, postoje mogućnosti za nabavu materijalnih sredstava i HDS, kao osnivač, iz svoga pričuvnoga fonda, uspije li natječaj, također izdvoji 10 ili 20 postotnu svotu. Nakon kraće razmjene mišljenja prihvaćena je financijska koncepcija, i usvojena je 10 postotna dopuna za radijsku postaju.

Predsjedatelj *S. Karagić* priopćio je da je na sjednicu Skupštine bio pozvan i *Ernest Barić*, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, koji se zbog drugih obveza nije mogao odazvati. Saznajemo da su za 2004. s osiguranjem godišnjega proračuna od osam milijuna forinta osigurani uvjeti za neometano djelovanje Znanstvenog zavoda. Tijekom razmjene mišljenja o djelatnosti Znanstvenog zavoda predsjednica Odbora za odgoj i obrazovanje *Marija Petrić* predložila je da bi Zavod u svoj plan rada trebao uvrstiti istraživanje o trenutačnom stanju i budućnosti hrvatskih škola i vrtića. *G. Horvath* je podsjetio da potkraj 2004. istječe mandat povjerenoga glavnog urednika časopisa *Pogledi*. Predložio je da se uređivanje preda Znanstvenom zavodu i da se imenuje novi glavni urednik.

Dr. M. Karagić istaknuo je iznimnu važnost Znanstvenog zavoda koji je spreman da od 1. siječnja 2005. uređuju časopis *Pogledi*. Dosadašnjem uredniku *Đuri Frankoviću* za objavljenih i pripremljenih sedam brojeva i treba pismeno zahvaliti jer da se svojedobno nije prihvatio toga zadatka, danas ne bismo govorili o *Pogledima*. HDS i nadalje za taj časopis godišnje osigurava podršku od milijun forinti.

Prešlo se na projekciju razvoja santovačke škole, uz koju je ravnatelj *Joso Šibalin* – osim pismenog prijedloga – dodao svoje mišljenje o prednosti razvoja Učeničkoga doma. Predloženo je da Skupština zaduži ravnatelja škole i predsjednika HDS-a da za iduću sjednicu (u veljači) izrade nacrt ostvarenja navedenih planova. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Kako je izvješće Službe državnoga knjigovodstva prošlo bez ikakvih komentara, prešlo se na zadnju točku dnevnoga reda: Nagrade prosvjetnim djelatnicima, što je prethodno Odbor za odgoj i obrazovanje razmotrio. Prema priopćenju predsjednice *M. Petrić* predaja odličja trebala bi se upriličiti u lipnju 2005. kada je Dan pedagoga. Nadalje, da se nagrade tri osobe i da neto iznosa bude 100 tisuća forinti, i da se prijedlozi u svezi s nagrađenima mogu dostaviti do 15. siječnja 2005. *Č. Horvath* je predložio da će za iduću Skupštinu pripremiti popis svih novih mogućnosti nagrađivanja.

Zahvalivši zastupnicima na aktivnosti *dr. Mijo Karagić* rekao je: – U prvom mandatu našega samoupravnog sustava, 1994. – 1998., budući da nismo znali što nas očekuje i kako ćemo se snaći u daljnjima, bili smo malo nesigurni. U drugome, od 1998. do 2002. već na temelju dosadašnjih iskustava nešto ohrabrenije smo prionuli ostvarenjima i zadaćama kojima su nas povjerali naši izbornici. U trećem, sadašnjem ciklusu smatram da smo u nastavku onoga puta kojim smo zakoračili u prvome, produžili u drugom prešteno, u svrhu izgradnje hrvatske kulturne autonomije i stabiliziranja do sada osposobljenih i uspješnih hrvatskih ustanova, jer bez kulturne autonomije jako ćemo se teško moći snaći i sačuvati u 21. stoljeću. Naime, neizbježni asimilacijski tijek zaustaviti je nemoguće, ali njegovo usporavanje zajednička je dužnost i HDS-a i svakoga našeg zastupnika. Da bi naša hrvatska zajednica na ovim prostorima našla svoje mjesto u novom, suvremenom društvu naše domovine, dužnost nam je opirati se tome neminovnom tijeku. Budući da se nalazimo uoči božićnih i novogodišnjih blagdana, u ime Ureda i Predsjedništva želim svakome od vas i vašim obiteljima blagoslovljene božićne blagdane, a u novoj, 2005. godini zdravlja, radosti i sreće, i u privatnom životu i u zastupničkoj vam službi. Povodom tradicionalnoga bunjevačkog dana zvanog *Oci čestitam bunjevačkim i šokačkim zastupnicima Oci* i pozivam vas da u zdravlje jedni drugih iskapimo čašu pjenušca. Živjeli!

Marko Dekić

Na materice

Prisjećanje na Petreša i Matoša

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave, u nedjelju, 12. prosinca, već po običaju, na blagdan Materica u Kačmaru je priređen Spomen-dan Ivana Petreša (1876. – 1937.).

govore jezik svojih predaka. Po običaju, otvarajući misno slavlje, župnik Janošić čestitao je svima blagdan bunjevačkih majki: Materice.

Svojom nazočnošću slavlje su uveličali referent Vladina

žili vijence kod spomen-ploče hrvatskoga pjesnika A. G. Matoša, koja je postavljena prije godinu dana u okviru spomen-sjednice i prigodne svečanosti. Nakon što je učenica *Timea Matoš* recitirala jednu Matoševu pjesmu, okupljene je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave *Anica Matoš*, a prigodnu riječ je održao *Martin Išpanović*. Osvrnuvši se ukratko na Matošev životopis, on je uz ostalo rekao kako je Matoš znao za Kačmar i Bunjevce na ovim prostorima. Spomenuvši i iznimno zalaganje Kačmaraca u obnovi kapelice na Vodici, najavio je i potpisivanje ugovora s mjesnom Hrvatskom manjinskom samoupravom o pot-

Prisjećanje je zatim održano u samome središtu naselja kod spomenika (spomen-ploče) Ivana Petreša koji su 11. prosinca 1999. postavile kačmarska i budimpeštanska hrvatska samouprava, gdje se okupljenima prigodnim riječima obratio *Stipan Vujić*, predsjednik budimpeštanske hrvatske samouprave.

Druženje je zatim nastavljeno zajedničkim objedom i prigodnim programom mjesnih učenika. Pod vodstvom *Margitke Tupčije-Išpanović* kačmarske su učenice otpjevale nekoliko izvornih bunjevačkih pjesama, a zatim čestitali materice svim majkama. Podsjetimo da se iduće nedjelje, 19. prosinca, slave Oci.

Misa je služio župnik *Stipan Janošić*

Prisjećanje na župnika, istaknutoga kulturnog djelatnika i velikog borca za prava svoga naroda, prijepodne u 11 sati počelo je s misom na hrvatskom jeziku koju je služio mjesni župnik *Stipan Janošić*, a koja je uljepšana bunjevačkim crkvenim pjesmama pod vodstvom i u pratnji župnoga kantora *Istvāna Geigera* na orguljama. Bilo je lijepo čuti i milozvučnu bunjevačku ikavicu kojom kačmarski vjernici još i danas mole. Na žalost već samo stariji, jer mlađi naraštaji gotovo da ne

Ureda za nacionalne i etničke manjine *Martin Išpanović*, predsjednik Budimpeštanske hrvatske samouprave *Stipan Vujić* i predsjednica Odbora za kulturu i školstvo *Anica Petreš-Németh*. Iako svi oni danas žive u Budimpešti, rado se vraćaju u rodni Kačmar i redovito su gosti na priredbama hrvatske zajednice koju svesrdno pomažu. Na tome im je predsjednica mjesne hrvatske samouprave i posebno zahvalila.

Nakon mise okupljeni su u mjesnom domu manjina polo-

Kod spomenika Ivana Petreša okupljenima se obratio *Stipan Vujić*

pori Vladina Ureda za nacionalne i etničke manjine od 330 tisuća forinta. Nakon kratkoga prisjećanja, položeni su vijenci u znak sjećanja na velikoga hrvatskog pjesnika.

Bila je to prigoda za prisjećanje, ali i okupljanje bunjevačkih Hrvata u Kačmaru koje uvijek jača svijest o zajedništvu i pripadnosti hrvatskome stablu.

Tekst i slike:
S. Balatinac

Martin Išpanović govorio je o Matošu

Ebben a számban 4 oldal a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával jelent meg.

Četiri stranice u ovom broju objavljene su uz potporu Ministarstva kulturnog naslijeđa i Nacionalnog osnovnog programa kulture.

Adventski koncert Buševčanov

Kako polipšati adventski čas i popuniti ga hrvatskim sadržajem, ljetno na ljetno je vraćajuće pitanje naših peljačev, društvenih organizatorov. U decembru se je prvi put zgodilo da su u ovu dob pozvani Buševčani u partnersko naselje Koljnof. Povezujući izvanredni prijateljski sastanak, gosti su oput pripremili i posebni dar za predbožićno vrime svojim gostodavateljem, a i susjedom, varoščanom. Naime, inicijator ovoga gostovanja je bio zapravo Koljnofac, a i predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Šopronu *dr. Franjo Pajrić*. Na njemu su ležali svi organizacijski posli, a pomoćnu ruku je ponudilo, naravno, i Koljnofsko hrvatsko društvo na čelu s *Franjom Grubićem*. Velika gostujuća grupa je jedva imala vremena za diskutiranje s domaćini 11. decembra, subotu, već su nastavili put u Šopron. Grad je ovo ljetno bio prekrasan s jezero malih lampašev, noćnih ukrasov, u sajamskom raspoloženju. Dobro se je prodavalo kuhano vino, nosili su se punči i čaji jer je bilo jako hladno onomu ki je skroz kanio pogledati ponudjeni program na šopronskom Glavnom trgu. U adventu su odve svaki večer nastupala različita društva i sa svojim kvalitetnim programom su zabavljali prolaznike, pišače. Buševčki tamburaši i suprot mrzline su ozbiljno zeli svoju dužnost i dokrali nam za trenutak najliple melodije s Hrvat-

ske od narodnih jačkov sve do popularnih hitov. Kod nekih pjesam su se morali mobilizirati i sami gledatelji i točili stojeću pozu u male ter veće korake. U šesti je dočekao Hrvate u crikvi Svetoga Duha božićni koncert pod dirigiranjem peljača zbora *Dražena Kurilovčana*. U jednournom kompletnom muzičko-vokalno-proznom spektaklu začule su se još i 200-ljetne adventske jačke s Turapolja, u pratnji gajde i tamburaškoga sastava. Glumci dramske sekcije *Ana Katulić, Lidija Najsenić* i *Drago Katulić* pak su čitali pjesme (međ njimi i Šinkovičeve božićne strofe) ter upoznali publiku sa starimi božićnimi običaji naroda u okolici Zagreba. Voditelj folklornoga ansambla i koreograf *Mojmir Golemac* je svoje mlade ljude, oko 50 vokalistov i sviračev, perfektno priprevio i prez sumlje je bilo za uživati svaka kompozicija kot i cijeli sastav programa. Burni aplauz je naravno – još i dvaput – najzad pozvao izvodjače, ki su s posebnim veseljem otpjevali i madjarsku božićnu jačku „Mennyből az angyal ...”. U šopronskom Serházu je slijedila večera, ali prijateljsko druženje je oput malo skraćeno jer sutradan je goste još čekao nastup pri koljnofskoj maši ku su služili domaći farnik *Antal Németh* ter *Zvonimir Rogina*, novi buševčki kapelan.

Foto i tekst:
- Tiho -

Grupou od 50 izvodjačev je dirigirao Dražen Kurilovčan

Božić u Pomurju

Pred božićnim blagdanima u hrvatskim naseljima bilo je vidljivo spremanje za blagdane. Svaka se samouprava pobrinula da svoje ulice „obuče” u svečani sjaj. Mnoge su obitelji svoje prozore ili bor u vrtu uresile svjetiljkama.

Lani ni u jednome hrvatskom naselju nije izostala božićna svečanost priređena svim mještanima, a posebno me je obradovalo što se u svakome čula hrvatska božićna pjesma i recitacija.

U *Fičehazu*, kao i svake godine, priređen je Seoski Božić u domu kulture. Djeca odgojno-obrazovnih ustanova sa svojim pedagozima su se pripremala s božićnim programom, u kojem je bilo božićnih pjesama na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku, s betlehemsom igrom i raznim pjesmicama. Djeca kružoka vještih ruku izradila su unikate za blagdan od kojih je priređena izložba.

U *Keresturu* dan prije Badnjaka u domu kulture je priređena svečanost. Tu su nastupili mališani dječjeg vrtića, djeca keresturske i kotoripske osnovne škole, a članovi ženskoga pjevačkog zbora prikazali su kako se nekoć slavio Božić u siromašnim kućama. Djeca su okušala kako je bilo dobro „kotati se” po slamici koja je bila postavljena pod stolom.

U *Mlinarcima* su program dali učenici mjesne škole, na kojem su prikazane prigodne pjesme i recitacije.

U *Serdahelu* su djeca dječjeg vrtića i mjesne škole u crkvi prikazala pastirsku igru i mali koncert božićnih pjesama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Mjesni župnik Vilim Harangozo je svečanim govorom pozdravio sve mještane, a glazbenik Zoltán Kollonay prekrasnim božićnim koncertom dočarao je božićni ugođaj.

Učenici serdahelske osnovne škole pastirsku igru prikazali su i u *pustarskoj* crkvi, a djeca mjesnog vrtića obradovala mještane božićnim programom.

U *Sumartonu* božićni koncert već ima tradiciju. I ove su godine u crkvi sv. Martina nastupili mješoviti pjevački zbor i tamburaški orkestar. U predbožićnim danima u domu kulture za djecu je organizirano pečenje medenjaka. S pomoću voditeljice doma kulture Tünde Kuzma djeca različite dobi izradila su medenjake svakakvih oblika.

Ovog je Božića i u *Petribi* bilo seoskoga slavlja. Djeca dječjeg vrtića su prikazala pastirsku igru, a sumartonski mješoviti zbor ispunio je petripsku crkvu i s hrvatskim božićnim pjesmama.

Beta

Pozivnica

Koljnofsko hrvatsko društvo, Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj i šopronska Hrvatska manjinska samouprava Vas srdačno pozivaju na

HRVATSKI BAL

u šopronski Konferencijski centar „Ferenc Liszt” (Ul. F. Liszta 1) 8. januara, subotu, 2005. ljeta s početkom u 20 uri.

Ulaznica: 6500 Ft s vičerom.

Bal otvaraju *Koljnofski tamburaši* Sviraju *Tomislav Bralić i grupa Ankoru iz Zadra*

Tombola!

Harte si znate kupiti kod Ferija Grubića, Koljnof Šopronska ul. 21.

Tel: 0036 99 531-033

Mobil: 06 20 9431 025

Nije važan broj, već težina (vrijednost) onoga što se radi i o čemu se govori. Latinska izreka „Non numero, sed pondere” najbolje ocjenjuje rad Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu. Pokazao je to još jednom bjelodano VII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup priređen u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj kao temeljnog financijera, Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu te Regionalnoga središta Mađarske akademije znanosti u Pečuhu. Trodnevni skup održan

Jedno od plenarnih izlaganja održao je Ernest Barić

je od 9. do 11. prosinca u zgradi Regionalnoga središta Mađarske akademije. Spomenuti znanstveni skup okupio je sedamdesetak izlagača, iz desetak europskih zemalja. Od Ukrajine, Poljske, Mađarske, Hrvatske, Makedonije, Srbije i Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Italije, Austrije ... Svojim ugledom, rasponom i zanim-

Predsjednik HDS-a Mijo Karagić u društvu dekanice Filozofskog fakulteta Márte Font i Akademijina tajnika Istvána Fischera

ljivošću tema te brojem sudionika u posljednjih 14 godina pečuški međunarodni kroatistički znanstveni skup postao je jedno od najvažnijih kroatističkih okupljanja izvan granica Hrvatske. Tako je to bilo i ove godine te možemo slobodno ustvrditi kako je središte kroatističke misli tih dana bio Pečuh.

Sama brojka sudionika iz svih europskih kroatističkih središta (bilo je znatno više zainteresiranih) govori za sebe, rekao je u ime organizatora Ernest Barić. Skup je prerastao u najveću manifestaciju takvoga karaktera izvan granica Hrvatske, i pokazuje kako sve ono što se do sada radilo na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost, čiji studij od jeseni postaje petogodišnji, ima i te kakvog odjeka u znanstvenim krugovima. Danas kada iza ovoga skupa, na kojem sudjeluju najbolji stručnjaci, stoji i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i kada pogledamo teme i imena sudionika, onda smo mi jasno rekli što želimo u kojim putem idemo.

Tradicionalno pečuški međunarodni kroatistički skup organizira se oko dvije do tri tematske cjeline. To su hrvatsko-mađarski odnosi, Hrvati u Mađarskoj preko jezika, povijesti do kulture, a treći tematski krug je obično nevezana suvremena filološka kroatistička misao, kako bi se i na taj način u rad skupa uključio što veći broj znanstvenika. Ove godine, za razliku od dosadašnjih, uz

Najveći kroatistički skup izvan granica Hrvatske

„Non numero,

jezikoslovnu i književnu sekciju, rad skupa pojačan je s dvije nove sekcije: povijesnom i školskom. Naime, organizatori su smatrali kako je neobično važno u rad skupa uključiti što veći broj domaćih stručnjaka koji se bave određenom problematikom. I generacijski se nastojao proširiti ovogodišnji znanstveni skup, kako bi se osigurala neprekinuta veza između kroatista u Mađarskoj i kroatista u Hrvatskoj, ali i u okolnim zemljama. Nastojalo se proširiti krug izlagača na sve one koji se bave kroatistikom ovdje u Srednjoj Europi. Prvenstveni cilj, reći će u ime organizatora *Stjepan Blažetin*, jest obraditi kulturu, povijest, jezik i književnost Hrvata u Mađarskoj i za taj posao dobiti potporu iz matice, podršku u prvom redu znanstvenih krugova, ali i pokazati Mađarskoj, prije svega znanstvenoj javnosti, kako i mi posjedujemo svoje vrijednosti i te vrijednosti ima smisla istraživati, jer one ukazuju na zajednički život Hrvata i Mađara, odnosno svih naroda na ovim prostorima.

Kako je to odista tako, potvrdio je i čin svečanog otvaranja skupa, koji su pozdravili visoki uglednici Sveučilišta, Akademije, Hrvata u Mađarskoj i grada Pečuha.

Prigodne riječi nazočnima uputili su: predsjednik HDS-a *Mijo Karagić*, tajnik regionalnoga središta Mađarske akademije *István Fischer*, pečuški donatačnik *Zoltán Horvát*, dekanica Filozofskog fakulteta *Márta Font* i prorektor Sveučilišta u Pečuhu *László Komlósi*.

Pozdravljajući nazočne, gđa Font je naglasila važnost i mjesto Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Pečuhu te zavidnu razinu znanstvene aktivnosti njezinih djelatnika, u što se mogla već mnogo puta i sama uvjeriti na svjetskim slavističkim kongresima. Narečeno i uvid u dosa-

dašnja pečuška kroatistička okupljanja daje joj pravo na izjavu kako je ovo jedan od najznačajnijih kroatističkih skupova. Nije spomenuti odsjek samo jedna od jezičnih katedara unutar Filozofskog fakulteta, on je ujedno i jedan od duhovnih središta Hrvata u Mađarskoj. Dekanica je izrazila svoju radost prerastanja kroatistike u petogodišnji studij od rujna 2005. Ocjena je to rada i zalaganja svih djelatnika Odsjeka. Posebice se raduje što je pri Odsjeku svoje mjesto našao Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj. I taj čin će uveliko pridonijeti prosperitetu i boljitku svih zainteresiranih. Njegovo postojanje pri Odsjeku od obostrane je koristi. Odsjek i Filozofski fakultet dat će mu okoliš, a Zavod će taj okoliš ispuniti novim duhovnim vrijednostima. Riječi pohvale uputio je Odsjeku i novoutemeljenoj HDS-ovoj ustanovi, Znanstvenom zavodu Hrvata u Mađarskoj, prorektor Sveučilišta u Pečuhu *László Komlósi*. On je naglasio kako se geopolitičke prilike ubrzano mijenjaju. Prije nekoliko godina slavistika je prevladavala scenom. Danas je stanje znatno drugačije. Mađarska se nalazi u okruženju naroda poznavanje kojih jezika je njezin životni i gospodarski imperativ. S druge strane, Hrvati u Mađarskoj svojom kulturom, poviješću i običajima imaju toliko bogatstvo koje ima i svoje mjesto i svoju ulogu i u mađarskome društvu i na Sveučilištu. Obradujući se nazočnima, predsjednik HDS-a Mijo Karagić izrazio je svoju radost brojem referata i referenata, te poželio sudionicima skupa uspješan rad.

Pečuški skup pozdravio je i prodekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu *Damir Boras*, a svečanom otvaranju nazočio je i generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivan Bandić*.

Ocjenjujući pečuški kroatistički skup, ugledni jezikoslo-

sed pondere"

vac *Ivo Pranjković* je naglasio kako mu je nazočan od njegovih početaka te je imao priliku čuti puno vrijednih stvari o međusobnim hrvatsko-mađarskim prožimanjima, ali i o mnogim drugim temama koje se bave hrvatskim jezikom, kajkavskim narječjem. I ove godine, po njemu, program skupa nudi velik broj izlagača i zanimljivih tema. Uz tradicionalno jake sekcije jezikoslovlja i književnosti, povijesna i školska sekcija također su zanimljive, posebice teme vezane za školstvo u tranzici-

Dio sudionika

jskim zemljama. O bogatstvu povijesnih tema *Dinko Šokčević* je kazao kako su nastojali pozvati najuglednije hrvatske i mađarske povjesničare. Treba naći mjesto sučeljavanju gledišta, a za to je prava prilika upravo pečuški skup. Usto velik je broj izlagača Hrvata iz Mađarske koji također izlažu povijesnu tematiku. Raspon tema je širok, ali je pažnja ipak usmjerena na 19. stoljeće i hrvatsko-mađarske odnose u njemu.

Skup je započeo rad trima plenarnim izlaganjima. Ernest Barić govorio je o hrvatskoj jezičnoj problematiki 19. stoljeća u vidokrugu mađarskih autora hrvatskih gramatika, *Stipe Botica* o Ugrima u Kačićevu djelu, a *Gabor Győrvári* je izlagao o mogućnostima

proširenja međunarodne suradnje hrvatskih škola u Mađarskoj.

Nemoguće je ovdje nabrojiti imena svih izlagača i naslove njihovih izlaganja koje ćemo imati prilike pročitati u zborniku radova. Kao ilustraciju raspona i širine tema navedimo zato nekoliko imena i naslova.

Antonia Blasina govorila je o recepciji Miroslava Krležu u Italiji, *Robert Bacalja* o talijanskoj književnosti u dalmatinskoj periodici tijekom hrvatske moderne, *Stjepan Blažetin* o književnosti Hrvata u Mađar-

skoj s gledišta autora, čitateljske publike i nakladništva, *Kristina Nikolovska* o modalitetima hrvatske poezije u Mađarskoj, *Goran Rem* o književnosti kontakta i konteksta na primjeru poezije Jasne Melvinger, *Petka Vojnića Purčara* i *Stjepana Blažetina*, *Lada Badurina* u potrazi za ishodištima hrvatske pravopisne norme osvrnula se na 19-stoljetne hrvatske pravopisne knjige, *Sanja Vulić* o jeziku Antuna Karagića, *Žuža Meršić* o hrvatskim prezimenima u zapadnoj Ugarskoj, *Bernadeta Zadrović* o nadimcima u gradišćansko-hrvatskom naselju Hrvatske Šice, *Marko Samardžija* o hrvatskom stupcu u Vrančićevu i Lodereckerovu rječniku, *Erika Rac* o posudenicama u pomurskom kajkavskom jezi-

Skup je pozdravio i prorektor Sveučilišta u Pečuhu *László Komlósi*

ku, *Janja Živković-Mandić* o Bogu u hrvatskim frazemima, *Krešimir Bagić* o diskretnom šarmu parafraze, *Anka Polić-Bunjevac* o tome kako priprema Hrvatski vrtić za Hrvatsku školu. *Ana Torjanac* o narodnosnim sadržajima u školskim dokumentima, *Tünde Hajzer* o modelima, metodama i stručnim pokusima dvojezičnog odgoja djece predškolske dobi, *Dinko Šokčević* o časopisu *Croatia* iz Budimpešte u službi politike novoga kursa, *Ivica Đurok* o društvenim promjenama i Hrvatima u Mađarskoj od 1945. do 1990., *Imre Röss* o Franu Kurelcu u Mošonskoj županiji u proljeće 1848., *Stjepan Matković* o hrvatsko-ugarskim političkim odnosima u razdoblju Nagodbe, *Đuro Šarošac* o povijesti bošnjačkih Hrvata, *Klara Bende-Jenyik* o hrvatskom tisku u Mađarskoj 1918.-2004., *Jakša Ferkov* o baranjskim Hrvatima i njihovu školstvu, *Joso Šibalin* o postignutim rezultatima u ostvarivanju kulturne autonomije Hrvata u Santovu, *Hajnalka Gátai* o

regionalnosti ili globalizaciji, pitanje jezične uporabe i očuvanja manjinskog identiteta u pečuškoj hrvatskoj školi, *Zoltán Gátai* o iskustvima rada u jezično pripremljenom razredu, *Mihaela Matešić* o ortoepskim podacima u neortoepskim priručnicima hrvatskoga standardnog jezika, *Marija Zinka* o hrvatskom jeziku u europskom okruženju, *Timea Spiess-Bockovac* o jezičnoj šarolikosti Europske unije, *Branka Tafra* o preispitivanju sklonidbenog sustava, *Helena Sablić-Tomić* o dnevnicima Franje Cirakija, *Janja Prodan* o prijevodima i „autoprijevodima“ u poeziji Hrvata u Mađarskoj, *Matilda Böls* o Katančiću i Faludiju, *Katja Bakija* o dubrovačkome književnom krugu 19. stoljeća ...

Uz izlaganja bilo je prilike i za prijateljska druženja pa i za izlet u Mohač gdje su sudionici skupa uz pomoć voditelja Mohačkog muzeja *Jakše Ferkova* upoznali dio narodne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj.

Branka Pavić-Blažetin

HRVATSKA KRONIKA

12. siječnja 2005. godine u 13.05 na I. programu MTV-a
(Repriza: 14. siječnja 2005. godine u 14.00 sati na II. programu MTV-a)

- Izvješće o sjednici Skupštine HDS-a
- Manjinska nagrada Antunu Kričkoviću
- Događaji tjedna u Hrvatskoj
- Izložba karikatura Tahija Mujčića
- Glazba

Urednik emisije: Mišo Balaž

Granica ne može biti prepreka

Učinkovitost učenja bilo kakvog jezika najbolje raste u danoj jezičnoj okolini. Često se naglašava da bi i za našu hrvatsku djecu trebalo

je to omogućio projekt za hrvatsko-mađarsku prekograničnu suradnju.

Kada je objavljen prvi natječaj Phare-CBC-a za preko-

ramom i dramatiziranom narodnom pričom Sanje Draganić „Trinaestić”. Učiteljice su zadovoljne djecom jer su rado naučila pjesme i tekstove. Djeca već lakše komuniciraju, a učiteljica *Ljubica Siladi* zadovoljno je priopćila da sve više djece želi učiti hrvatski jezik, goleva im je motivacija druženje s kotoripskom djecom.

Keresturskoj je djeci najteži čist i pravilan izgovor, na njihov govor vrlo utječe intonacija mađarskog jezika, kaže *Ankica Jauk*, učiteljica iz Kotoribe, međutim, nakon dvadeset susreta primjećuje se velik napredak. Keresturskoj djeci mnogo pomaže što često čuju svoje vršnjake, a Kotoribljanima je posebna čast da im mogu pomoći, osjećaju se vrijednima.

– Ova stalna suradnja vrlo je dobra za sve nas, zbog druženja, stjecanja iskustava, pa i zbog govora, što nam pruža zadovoljstvo, prijateljstvo – rekla je umirovljena učiteljica Jauk, koja je nekada radila i kao lektorica u keresturskoj osnovnoj školi.

Na probama djeca su vrlo opuštena. Među keresturskom djecom najomiljeniji je dečko iz Kotoribe, veseljak *Denis Radmanić*. On rado dolazi u Kerestur, a kaže da voli kada i keresturska djeca gostuju u

Kotoribi. Nije mu teško zajedno učiti igrokaz, on ima strpljenja i kaže da je vrlo lijepo što djeca tako rado uče hrvatski jezik, mogli bi i Kotoribljanima već nešto naučiti mađarski. On je u Keresturu naučio tkati na tkalačkome stanu.

Dramska skupina 14. prosinca u zajedničkoj izvedbi sudjeluje na humanitarnome kulturnom programu, gdje će svatko plaćati ulaznicu koliko želi. Također tog dana priređuju božićni sajam. Prodavat će se božićni unikati što su djeca izradila prilikom učeničkih radionica. Iz prihoda će se kupiti darovi za Božić socijalno ugroženim obiteljima.

U domu kulture 23. prosinca održava se Seoski Božić na kojem nastupaju vrtičaši, mjesni pjevački zbor i učenici keresturske i kotoripske škole. Niz božićnih pjesama i razne hrvatske recitacije publici će prikazati kako je Božić podjednako veličanstven i na hrvatskom i na mađarskom jeziku.

Članovi pjevačkoga zbora priredit će stari običaj proslave Božića u Keresturu.

Prvi projekt za prekograničnu suradnju između kotoripske i keresturske osnovne škole završava se potkraj veljače.

Dokument o zajedničkom radu i povijesti surađivanja

Među kotoripskom djecom vrlo je omiljeno tkanje

omogućiti to, pa bi lakše usvajala leksik i gramatički sustav hrvatskog jezika. Komunikacija na hrvatskom jeziku u svakodnevnici je najveće jamstvo za očuvanje jezika pa preko njega i naroda.

Odnarodivanje (asimilacija) je neizbježno, to nam dokazuje svakodnevna praksa, no na područjima gdje su žitelji povezani s matičnom domovinom, taj tijek možda je sporiji. Srećom, u takvom su položaju i pomurski Hrvati i među odraslima u posljednjih godina vidljiva je želja za učenjem ili usavršavanjem hrvatskog jezika. Drukčije je to kod djece, kod njih obvezna satnica često izaziva otpor, pa tako i učenje hrvatskog jezika. Druga je stvar ako se nađe dobra motivacija za učenje. To je pronašla već otprije Osnovna škola Nikole Zrinskog u Keresturu kada je uspostavila vezu s prijateljskom školom iz Kotoribe u Hrvatskoj.

Međusobno posjećivanje priredaba, katkad nastave, zajednički izleti već imaju tradiciju više od deset godina, ali od lani te veze su tjedne, jer

graničnu suradnju, ravnateljica keresturske škole *Anica Kovač* odmah se latila posla. Bilo poprilično administrativnih procedura, ali je vrijedi, naime, natječaj je uspio, pomoću čega su ostvarene mnoge zajedničke djelatnosti dviju škola.

Kotoribljanima su keresturske učenike učili sviranju tamburice, oslikavanju svile, izradi nakita iz fimo-mase, a Keresturci Kotoribljanima tkanju, izradi sadrenih sličica ukrašavanjem salвете, a zajedno se radilo što svi znaju: nogomet, zabavni ples, igranje stolnog tenisa itd.

Pri posjetu Osnovnoj školi Nikole Zrinskog radilo se naveliko. U sekciji za ručne radove s pomoću učiteljice *Danijele Krobot* i učenice *Andreje Fabić* iz Kotoribe učila se izrada nakita iz fimo-mase, a s pomoću učiteljice *Margite Kiš* iz Kerestura tkanje na tkalačkome stanu. Izrađene su prekrasne ogrlice, narukvice, naušnice i sagovi.

U drugoj su se skupini vježbale božićne recitacije, pjesme, naime, pripremaju se zajedničkim božićnim prog-

Dramska sekcija priprema se na božićni program

dvaju naselja izdat će se u albumu. Materijali su u tiskari, objavit će se početkom 2005. g.

Ravnateljica keresturske ustanove vrlo se raduje jer započetu suradnju mogu nastaviti s dovoljno materijalnih izvora, naime, osnovna škola ponovno se natjecala kod Phare-CBC-a za nastavak suradnje, i natječaj je uspio. Sljedeći projekt pod naslovom „Tradicije u nas i preko granice” počinje u ožujku i trajat će do prosinca 2005. U okvirima toga projekta učenici dviju škola zajedno će učiti narodni ples, osnovat će pjevački zbor, nastaviti će učenje sviranja tamburice.

Projekt sadrži skupljanje pučkih dječjih igara, što će snimiti na videokazete. Planira se zajednički izlet.

Na kraju projekta u sklopu konferencije o tradicijama prikazat će cijelu skupljenu građu.

U osnovnoj školi početkom 2005. započinje još jedan projekt za koji je dobivena potpora od 23 milijuna forinti, također preko Phare-CBC natječaja. Projekt za izgradnju najmodernijeg informatičkog laboratorija, za moderniziranje grijanja ustanove i za izmjenu prozora.

Moram dalje nabrajati uspjehe jer od nove godine započinje doškolavanje ugrožene i zaostale djece, tj. pripremanje za srednju školu. To je također projekt europskog izvora od 14 milijuna forinti preko Ministarstva odgoja i obrazovanja.

Nastavnici osnovne škole unutar toga programa svaki dan će držati dodatnu nastavu iz raznih predmeta učenicima kojima je to potrebno, da bi ubuduće lakše uklopili u nastavu srednje škole.

Ostvarenjem tih programa keresturska osnovna škola odista pruža sve mogućnosti svojim školarcima i izvan nastave, a dobar odnos nastavnika i djece zrači na svim aktivnostima.

beta

Joška Vlašić Manglin – dobitnik HDS-ova odličja

Joška Vlašić rođen je u Sumartonu 1927. g. u zemljoradničkoj obitelji. U rodnome mjestu pohađao je osnovnu školu, šest razreda, nakon toga nastavio je školovanje, dvije godine, u gazdinskoj školi. Još kao dijete zanimao se za glazbu, naučio je mnoge pjesme, i svirati na harmonici.

Po izbivanju Drugoga svjetskoga rata za njega su došla teška vremena, rad po Erdelju, vojska od 17-e godine, geti, kopanje bunkera itd..

Poslije rata završio je školu za domaće gospodarstvo, a 1954. g. diplomirao je na Visokoj pedagoškoj školi „János Apáczai Csere” u Budimpešti, na struci srpskohrvatski jezik i povijest. Zatim je počeo predavati svoje struke u sumartonskoj osnovnoj školi.

Godine 1953. oženio se s Erzsébet Szőke iz Bolhasa, postali su roditelji triju kćeri, koje su također učiteljice.

Učitelj Vlašić bio je i ravnatelj kulturnog doma, organizirao je kulturno društvo, harmonikaški sastav, plesni ansambl. Više puta je odlikovan kao odličan društveni radnik.

Nakon revolucije 1956. g. preselio se u Mlinarce, gdje je nastavio kulturni rad. Osnovao je citeraški sastav, plesni ansambl i ženski pjevački zbor u kojem je bilo 30 pjevača. S raznim skupinama doživjeli su više od 120 nastupa. Njegovi citeraši tri puta su bili prvaci na Helikonskim priredbama u Keszthelyu.

Godine 1996. postao je počasnim stanovnikom sela Mlinaraca.

Pisanjem se počeo baviti usput. Prvo njegovo objavljeno djelo bilo je pismo učiteljima na oprastanju koje se objavilo u Magyar Nemzetu, a poslije je bio dopisnik Narodnih novina, pisao je u Zornicu, Hrvatski glasnik, Hrvatski kalendar.

Ove je godine predstavljena knjiga Martina Mihaldinca: Sveci i klapci, što je g. Vlašić preveo na mađarski jezik. Sada je u mirovini, živi sam, 1986. g. izgubio je suprugu, no kćerke ga redovito posjećuju. Često se laća pera prisjećajući se mladenačkih dana, što stavlja na papir u obliku stiha ili proze. Na Hrvatskom danu 2004. održanom u Kaniži dodijeljeno mu je odličje za osobit doprinos u društvenom i kulturnom životu Hrvata u Mađarskoj

S kakvim ste osjećajima primili priznanje?

– Bio sam jako iznenađen. Što sam ja učinio kroz svoj život, po mom sudu to je to bilo normalno, zadaća svakog učitelja uvijek je

prosvjeđivanje u svojoj okolini, a to što sam pisao, to je za mene bilo zadovoljstvo. To je tako u redu da čovjek radi cijeli život, ja i sada u svojoj 78. godini pokušavam raditi ono što možda i drugima znači nešto. Nisam mislio da će se netko sjetiti i mene u mirovini, da se još sjećaju da sam radio s njima, da su mnogi koji rade na hrvatskom polju učili su pod mojim rukama. Danas s kojima sam pjevao, svirao, plesao, sada njihova djeca isto to rade i možda unatoč mnogim poteškoćama to nije ni bio tako loš odgoj.

Na što ste najviše ponosni u dosadašnjem životu?

– Ponosan sam na to što mi i danas moji bivši učenici kažu „Gospodine Vlašiću! Hvala vam što ste me tako dobro naučili hrvatski da ni sada nisam zaboravio, jer kada sam radio u inozemstvu vrlo mnogo mi je pomoglo.”

Imate još snage. Kakvi su vam planovi?

– Ovo odličje za mene je velik poticaj. Jest da teško hodam, ali na mjesne priredbe uvijek odlazim, a pisanje ću nastaviti sve dok mi Bog da snage. Inače nedavno sam završio jedan mali roman o sumartonskim leventošima, na hrvatskom i na mađarskom jeziku.

Joška Vlašić u krugu svoje obitelji, s kćerima i unucima

To je zapravo prikaz povijesnih događanja gdje opisujem teške okolnosti vojnika od 1944. do kraja rata. Bombardiranja, prva linija fronte itd. Rukopis mora čekati jer nema financijskih sredstava za objavu, pa valjda će se naći nekad, a dotle ću pokušati napisati još štošta o našem kraju.

Želim vam dobro zdravlje i snage da vrijeme mirovine i nadalje provodite aktivno.

Beta

Blagdanski ugođaj u Dušniku **Susret hrvatskih crkvenih zborova**

Susreti bačkih Hrvata posljednjih godina postali su ne samo redoviti već i nezaboravni. Među njima jedan od najljepših svakako je onaj u Dušniku koji se priređuje između Božića i Nove godine.

Tako je već treću godinu zaredom u Dušniku priređen Susret hrvatskih crkvenih zborova, koji je u suorganizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave i Crkvenoga pjevačkog zbora ove godine upriličen u srijedu, 29. prosinca popodne u 3 sata.

Na ispraćaju stare i u iščekivanju nove godine brojni Dušnočani i njihovi dragi gosti, ovaj put hrvatski crkveni zborovi iz Aljmaša, Kačmara, Santova i domaćina iz Dušnika okupili su se u lijepo okićenoj župnoj crkvi da bi zajedno pribivali svečanomu misnom slavlju na hrvatskom jeziku. Posebnu pozornost zavređuju drvene jaslice što ih je izradio mjesni drvorezbar Nandor Frank, a koje su ukrašene živim borovima grančicama.

Misu je već po tradiciji služio santovački župnik Imre Polyák, a ona je uljepšana pjevanjem crkvenoga zbora iz Santova u pratnji santovačkoga župnog kantora Ferenc Burány. Koncert je snimila i mjesna kablovska televizija pa će Susret zborova moći gledati svi Dušnočani.

Nakon najave uslijedio je nastup crkvenih zborova iz Aljmaša, Kačmara, Santova i Dušnika, koji su otpjevali po nekoliko prelijepih božićnih pjesama. U tome su ih pratili aljmaški kantor István Aradi i santovački kantor Ferenc Burány. Koncert je snimila i mjesna kablovska televizija pa će Susret zborova moći gledati svi Dušnočani.

Nakon divljenja lijepim dušnočkim jaslicama, okupljeni su nastavili druženje u blagovaonici mjesne škole uza zajedničku večeru, dobru kapljicu vina, pravi dušnočki paprikaš i ukusne domaće kolače. No i od toga slađi bio je prijateljski razgovor i druženje sudionika, sada već dobrih znanaca i prijatelja, koji su željni duhovne hrane i hrvatske riječi.

Po tome je ovaj susret uistinu hvalevrijedan i više nego koristan.

Predsjednica dušnočke Hrvatske samouprave, ujedno i

glavna organizatorica Susreta, Matija Mandić-Goher pozvala je sve okupljene da zajednički otpjevaju pjesmu Dobri kralju mira, koja je ispunila naša srca i župnu crkvu pravim blagdanskim ugođajem.

Nakon mise okupljene je u ime organizatora pozdravila učiteljica Silvija Varga, zahvalivši prije svega santovačkom župniku, kantu i zboru za sudjelovanje na hrvatskoj misi, te svim okupljenim hrvatskim zborovima na odazivu. Posebno je pozdravila predsjednike hrvatskih samouprava navedenih naselja: Valeriju Petrekanić-Koso (Aljmaš), Anicu Matoš (Kačmar), Stipana Balatinca (Santovo), ravnatelja santovačke Hrvatske škole Josu Šibalina koji je znatno pridonio organizaciji Susreta organiziranjem santovačke župne zajednice, načelnika sela Dušnika Pétera Palotajia i župnika Istvána Kistamása.

Nakon najave uslijedio je nastup crkvenih zborova iz Aljmaša, Kačmara, Santova i Dušnika, koji su otpjevali po nekoliko prelijepih božićnih pjesama. U tome su ih pratili aljmaški kantor István Aradi i santovački kantor Ferenc Burány. Koncert je snimila i mjesna kablovska televizija pa će Susret zborova moći gledati svi Dušnočani.

Nakon divljenja lijepim dušnočkim jaslicama, okupljeni su nastavili druženje u blagovaonici mjesne škole uza zajedničku večeru, dobru kapljicu vina, pravi dušnočki paprikaš i ukusne domaće kolače. No i od toga slađi bio je prijateljski razgovor i druženje sudionika, sada već dobrih znanaca i prijatelja, koji su željni duhovne hrane i hrvatske riječi.

Po tome je ovaj susret uistinu hvalevrijedan i više nego koristan.

Tekst i slike:
S. B.

Crkveni zbor iz Dušnika

Crkveni zbor iz Aljmaša

Crkveni zbor iz Kačmara

Crkveni zbor iz Santova

U Parlamentu su dodijeljene Nagrade za manjine

Visoka nagrada Antunu Kričkoviću

Temeljem Vladine uredbe, odnosno deklaracije Organizacije ujedinijenih naroda, 18. prosinca u Republici Mađarskoj proglašen je Danom manjina, stoga se od 1995. svake godine dodjeljuje Nagrada za manjine. Priznanje se uručuje ponajprije onim tuzemnim i inozemnim manjinskim osobama, organizacijama, samoupravama koje su na polju kulturne, vjere, znanosti i gospodarstva postigle iznimne rezultate. Uz visoko državno priznanje slavljenicima se uručuje spomen-plaketa, počasna povelja i novčana nagrada.

Dojela spomenute nagrade upriličena je u Lovačkoj dvorani. U pročelju dvorane mjesto su zauzeli predsjednik Republike Mađarske *dr. Ferenc Mád*, ministar predsjednik Republike Mađarske *Ferenc Gyurcsány* i predsjednica Mađarskog parlamenta *Katalin Szili*.

Voditeljica svečanosti *Judita Bark* pozdravila je najviše dužnosnike naše države, ministre, državne tajnike, zastupnike raznih stranaka, predsjednike državnih manjinskih samouprava, članove diplomatskog kora u Mađarskoj – među njima se nalazio i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti *dr. Stanko Nick*, i generalni konzul *Ivan Bandić* –, slavljenike i članove njihovih obitelji.

Pošto je održao svečani govor, g. Gyurcsány slavljenicima zaredom predao spomen-plakete i počasne povelje. Među dobitnicima treći po redu bio je zaslužni umjetnik *Antun Kričković*, o kome je rečeno: Rođen je u bunjevačkohrvatskoj obitelji u bačko-kiškunskoj Gari. Već kao student postaje plesnim članom profesionalnog ansambla SZOT, a do

1958. radi kao plesač i koreograf. Djelovao je u profesionalnom ansamblu LADO u Zagrebu. Vrativši se u Mađarsku, kao profesor se zapošljava u budimpeštanskoj Hrvatsko-srpskoj osnovnoj školi i gimnaziji, tada se uključuje u ovdášnji umjetnički plesni život. U svojoj 75. godini kao umjetnički rukovoditelj Hrvatskoga plesnog ansambla Luč, još je i danas aktivan. Svojim iznimno vrijednim djelima već 45 god. obogaćuje mađarsku plesnu umjetnost. Koreografije mu odišu karakterističnim sadržajnim uporabama dramskih skladbi. Njegovi plesni izričaji umnogome se nadograđuju na hrvatsku, srpsku, slovensku i na folkloru baštinu drugih slavenskih naroda, ali se i kao često koristi i 20-stoljetnim modernim plesnim elementima. Osim koreografske djelatnosti, životna mu djela rese i znatna sakupljanja i knjige u kojima vjerno prikazuje plesnu tradiciju hrvatskih zajednica u Mađarskoj. Za njegovo višedesetljetno djelovanje, 45-godišnje upravljanje Hrvatskim plesnim ansamblom Luč, sakupljanje i predstavljanje hrvatskoga folkloru, a u znaku priznanja životnog djela dodjeljuje mu se Nagrada za manjine.

Valja reći da je nekoliko članova KUD-a Tamburica, učenici nižih razreda te gimnazije, obučeni u šarolike narodne nošnje naših hrvatskih etničkih skupina, krasili zaleđe slavljenika u Mađarskom parlamentu.

U čast slavljenika Antuna Kričkovića Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj u Hrvatskom restoranu „Mare croaticum“ priredili su svečani objed.

Marko Dekić

Premijer čestita našem slavljeniku

NATJEČAJ

Sukladno Odluci Skupštine od 19. prosinca 2004. godine Hrvatska državna samouprava raspisuje natječaj za popunu radnog mjesta ravnatelja „Kulturno-prosvjetnoga središta i odmarališta Hrvata iz Mađarske“ u Vlašićima na otoku Pagu.

Uvjeti:

- visoka stručna sprema, smjer: ugostiteljstvo i turizam
- radno iskustvo od pet godina na istim ili na sličnim poslovima
- mađarsko državljanstvo

Ravnatelj se imenuje na rok od tri godine.

Kandidat je uz ponudu dužan priložiti i konkretan projekt o radu „Kulturno-prosvjetnoga središta i odmarališta“ sa svim relevantnim gospodarskim i odgojno-obrazovnim pokazateljima. Projekt mora biti u skladu s Odlukom Skupštine Hrvatske državne samouprave od 19. prosinca 2004. godine u svezi s funkcioniranjem Odmarališta.

Pri izboru kandidata u prednosti će biti oni koji govore i hrvatski i mađarski.

Rok za podnošenje ponuda: 15 dana od objavljivanja u Hrvatskome glasniku.

Ponude slati na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.) s naznakom: „Kulturno-prosvjetno središte i odmaralište Hrvata iz Mađarske“.

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Odluci Skupštine od 19. prosinca 2004. godine Hrvatska državna samouprava poziva osobe, hrvatske udruge, hrvatske ustanove i hrvatske manjinske samouprave da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja hrvatskim prosvjetnim djelatnicima u Mađarskoj.

Postupak predlaganja:

Pravo predlaganja imaju osobe, hrvatske udruge, hrvatske ustanove i hrvatske manjinske samouprave.

Uz kandidaturu treba priložiti ime i adresu predlagača, a ako je predlagač udruga, ustanova ili samouprava, i ovjereni broj odluke.

Jedan predlagač ima pravo predložiti samo jednoga kandidata. Predlagač nema pravo predložiti samoga sebe.

Prijedlog mora sadržati:

- detaljan, slojevit i faktografski opis djelatnosti predloženog s posebnim naglaskom na rezultatima na polju hrvatskoga školstva u Mađarskoj
- adresu predloženoga
- suglasnost predloženoga da prihvaća kandidaturu

Odluku o dodjeli odličja, uvažavajući prijedloge Odbora za odgoj i obrazovanje, donosi Skupština Hrvatske državne samouprave.

Prijedloge za dodjelu Odličja treba dostaviti na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró Lajos u. 24) najkasnije do 20. siječnja 2005. godine.

Prvo spravišće u Phare CBC projektu

Petrovisko-pinkovački skupni advenat

Još prije Božića se je ganuo na put Phare CBC program dvih partnerskih općin u južnom Gradišću. Kako smo o tom jur pisali, petroviska samouprava uspješno se je naticala kod EU za vlašće školare ki će se odsad gušćekrat strefiti sa svojim vršnjaki u Austriji, a skupna podloga je zato i jezik. Tajedan

zabavljaio i školski zbor, pod peljanjem *Jolanke Kočiš*. Vjerojatno su se svi nazočni začudili kako su se nek mogli tako odlično naučiti dugi hrvatski igrokaz petroviski učeniki *Klaudija Škrapić*, *Benjamin Isak*, *Evelyn Kurcz* i *Ferenc Škrapić*, i to bezgrišno povidati i odigrati pred velikom publikom. U tom je bilo

Betlehemska igra petroviskih školarov

dan prije pred božićnimi svetki, velika petroviska školska ekipa u pratnji brojnih učiteljic se je otputovala u Pinkovac da bi sa svojim programom obradovala domačine i sudjelovala u adventskoj uri. Dok su domaći školski i omladinski tamburaši pod peljanjem *Vilija Jandrišića* otvorili svetačni večer, člani društva Katoličanske mladine u Pinkovcu su štali izmjenično meditativne tekste na nimškom i hrvatskom jeziku. Pošteno i temeljno su se pripravili recitatori i mali glumci 3. razreda iz Petrovoga Sela, ki su dvojezično prikazali betlehemsku igru, dokle je publiku sa svojim jačenjem

veliko napora, kako je rekla njeva učiteljica *Edita Horvat-Pauković*, ka je s njimi svaki dan probuvala komad, a i uspjeh je bio tako naravno garantiran. Adventski sastanak je bio završen pri obilnom stolu, kade su nudili domaćini punče, čaje i razna peciva. Drugi dan, nedilju, isti ta program je predstavljen i u Petrovom Selu, na veliko veselje roditeljev. Najlipši čas Spasiteljjevoga narodjenja u obadvi seli je potrošen združeno u ljubavi i prijateljstvu, a dva načelniki *Leo Radaković* i *Mikloš Kohut* jur se dogovaraju za nove termine u drugom koraku Phare CBC projekta. Foto i tekst: - *Tiho* -

Naraštaj pinkovačkoga Tamburaškoga orkestra pod peljanjem *Vilija Jandrišića* svirao je ter jačio i božićne pjesme

Baćino

Posveta hrvatske pjesmarice „Crkvene pisme”

Vjerska zajednica rackih Hrvata u Baćinu, u okviru hrvatske mise na drugi dan Božića, 26. prosinca u 10 sati, posvetit će nedavno objelodanjenu hrvatsku pjesmaricu s naslovom „Crkvene pisme” koju je priredio profesor glazbenog odgoja *Stipan Pančić*. Kantorsku inačicu crkvene pjesmarice Duhovna radost *Antona Prizlingera* koja je objelodanjena u izdanju hrvatske izdavačke kuće Croatica iz Budimpešte, a predstavljena na nedavnim Baćkim razgovorima, hrvatskim je zajednicama u Baji svečano uručio ravnatelj naše izdavačke kuće *Čaba Horvath*. Koliko nam je poznato, ubuduće slične posvete planiraju se i u drugim našim župama u Baćkoj.

Javno saslušanje Hrvatske manjinske samouprave

Baćinska Hrvatska manjinska samouprava nakon mise u nedjelju, 19. prosinca u 10 sati, već po običaju, priređuje godišnje javno saslušanje za svoje birače. Tom će prigodom biti podneseno izvješće o radu i financijama Hrvatske samouprave u 2004. godini, zatim o priređivanju Rackoga prela koje će se održati u subotu, 5. veljače 2005., te o drugim aktualnim pitanjima manjinske samouprave, odnosno hrvatske zajednice –izvijestio nas je uz ostalo predsjednik hrvatske samouprave *Franjo Anišić*, ujedno zastupnik hrvatske manjine u zastupničkom vijeću sela Baćina.

S. B.

Pozivnica

Hrvatska manjinska samouprava Hrvatskoga Židana i Hrvatska matica iseljenika srdačno Vas pozivaju 15. januara 2005. ljeta u sambotelsku kulturnu i športsku dvoranu na

ŽUPANIJSKI HRVATSKI BAL.

Program:

18.30 Svečani prijem gostov

19.30 Otvaranje bala

Goste pozdravlja:

Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana

Bal otvara:

Nikola Jelinčić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika

19.45 Folklorni program:

Pjevački zbor „Peruška Marija”

Tamburaški sastav „Židanski bečari”

Folklorna grupa iz Hrvatskoga Židana

Muzika: *Vlado Kalember* i grupa *Komete*

Tamburaški sastav „Kristali”

Dobru Vam zabavu želju organizatori!

Ukratko iz Bačke

Bajska odličja

Potkraj prošle godine, u okviru svečane sjednice Gradskog vijeća, u Baji su već tradicionalno dodijeljena odličja istaknutim društvenim i kulturnim djelatnicima, pa i pripadnicima manjina. Od gradonačelnika Pétera Szélla odličje su primila i dvojica pripadnika hrvatske manjine. „Za istaknuti dugogodišnji rad“ odličje je dobio djelatnik gradskog ureda *Mate Miljački*, a nagrada „Za hrvatsku manjinu“ dodijeljena je dugogodišnjem kulturnom djelatniku *Šandoru Trskiću*.

O zbratimljenoj suradnji Aljmaša i Bajmoka

Grad Aljmaša uskoro će dobiti novo prijateljsko naselje. Naime, ovih dana upriličit će se i svečano potpisivanje sporazuma o zbratimljenoj suradnji Aljmaša i Bajmoka. Nakon suradnje s vojvodanskim Bezdanom, njemačkim Back-

angom i hrvatskim Bizovcem, to će biti četvrto prijateljsko naselje. Tako će dugogodišnja prijateljska suradnja biti napokon uokvirena i ugovorom o zbratimljenju.

Stipendije hrvatskim studentima i dacima

Uoči Božića, 23. prosinca, u Santovu je održana i posljednja redovita sjednica mjesne Hrvatske manjinske samouprave. Uz nacrt proračuna za 2005. godinu, zastupničko je vijeće vrednovanjem pristiglih natječaja donijelo odluku o dodjeli stipendija santovačkim studentima i srednjoškolicima. Budući da je, kao i prethodnih godina, pristiglo 24 natječaja, od čega osam studentskih i 16 srednjoškolskih, studentima je dodijeljena jednokratna potpora od osam tisuća forinta, a srednjoškolicima od šest tisuća, za što je sveukupno izdvojeno 160 tisuća forinta.

S. B.

Prigodni program santovačke škole

Već po običaju, uoči zimskog odmora i nadolazećih blagdana santovačka hrvatska škola priredila je prigodni kulturni program u kojem su s prigodnim recitacijama, pjesmama i igrokazima nastupili svi učeni- ci škole. Lijepo okićena kino- dvorana mjesnog doma kulture

ispunjena je do posljednjega mjesta, a cjelovečernji program dočarao je pravi blagdanski ugođaj. Učenici 4. razreda (na slici) predstavili su se s igrokazom koji je s njima uvijekbala razrednica *Veronika Dervar-Blažev*.

Tekst i slika: S. B.

Prigodni program santovačke škole

Veleposlanstvo Republike Hrvatske Budimpešta

Priopćenje za javnost

IZBORI ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Izbori za predsjednika Republike Hrvatske održat će se u Republici Mađarskoj u nedjelju, 16. siječnja 2005. godine od 7 do 19 sati na dva biračka mjesta, na ovim adresama:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti
Munkácsy Mihály utca 15. 1065 Budapest (VI. okrug) i

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Ifjúság útja 11. 7624 Pécs

Na izbore **moгу izaći svi punoljetni hrvatski državljani**.

Svi birači dužni su prije glasovanja biračkom odboru predložiti:

- dokaz o hrvatskom državljanstvu** (putovnica RH, osobna iskaznica, vojna iskaznica RH ili domovnica),
- dokaz o identitetu** (putovnica RH, osobna iskaznica, vozačka dozvola – bez obzira je li isprava izdana u Hrvatskoj ili u inozemstvu, važeća ili ne);
- uz te dokumente trebaju predložiti:
  - birači koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj – **dokaz o prebivalištu u inozemstvu**,
  - birači koji imaju prebivalište u Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se u inozemstvu – **potvrdu za glasovanje u inozemstvu** koju su prethodno pribavili u Hrvatskoj, i
  - birači koji imaju prebivalište u Hrvatskoj, a trajnije borave u inozemstvu – **dokaz o trajnijem boravku u inozemstvu** (dozvola boravka ili neka druga **isprava kojom se dokazuje trajni boravak**).

Za dodatne informacije birači se mogu obratiti Veleposlanstvu RH u Budimpešti na tel. 06-1-269-5657, 354-1315 ili Generalnom konzulatu RH u Pečuhu na tel. 06-72-210-840.

Također, informacije su dostupne na internetskoj stranici Državnog izbornog povjerenstva RH.

Pozivamo sve hrvatske državljane da iskoriste svoje biračko pravo i sudjeluju u izborima.

Kao i prethodnih godina, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti novac predviđen za blagdanske čestitke dodjeljuje jednoj prosvjetnoj ustanovi Hrvata u Mađarskoj. Ove godine to je Dvojezična osnovna škola u Petrovu Selu. Stoga Veleposlanstvo ovim putem želi svim članovima uredništva Hrvatskoga glasnika, te svim čitateljima sretnu i uspješnu novu godinu.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: LADISLAV GUJAŠ, e-mail: guco@croatica.hu, NOVINARI: STIPAN BALATINAC, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, Timea Horvát, tel.: 94/315-479, e-mail: tibo@croatica.hu, dr. Marin Mandić, tel.: 1/364-2805, Vanjski suradnici: LADISLAV HEKA, Jelka Greguš, tel.: 73/352-136, LEKTOR: ŽIVKO MANDIĆ, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu, ADRESE: 8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 1. Tel./Fax: 93/310-532, e-mail: glasnika@croatica.hu, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu, ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 8801 Nagykanizsa, Pf.: 30, i 1396 Budapest, Pf.: 495, OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath, List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800021-50000001-82509019, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 3900,- Ft. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270

Ukratko iz Bačke

Bajska odličja

Potkraj prošle godine, u okviru svečane sjednice Gradskog vijeća, u Baji su već tradicionalno dodijeljena odličja istaknutim društvenim i kulturnim djelatnicima, pa i pripadnicima manjina. Od gradonačelnika Pétera Szélla odličje su primila i dvojica pripadnika hrvatske manjine. „Za istaknuti dugogodišnji rad“ odličje je dobio djelatnik gradskog ureda *Mate Miljački*, a nagrada „Za hrvatsku manjinu“ dodijeljena je dugogodišnjem kulturnom djelatniku *Šandoru Trskiću*.

O zbratimljenoj suradnji Aljmaša i Bajmoka

Grad Aljmaša uskoro će dobiti novo prijateljsko naselje. Naime, ovih dana upriličit će se i svečano potpisivanje sporazuma o zbratimljenoj suradnji Aljmaša i Bajmoka. Nakon suradnje s vojvodanskim Bezdanom, njemačkim Back-

angom i hrvatskim Bizovcem, to će biti četvrto prijateljsko naselje. Tako će dugogodišnja prijateljska suradnja biti napokon uokvirena i ugovorom o zbratimljenju.

Stipendije hrvatskim studentima i dacima

Uoči Božića, 23. prosinca, u Santovu je održana i posljednja redovita sjednica mjesne Hrvatske manjinske samouprave. Uz nacrt proračuna za 2005. godinu, zastupničko je vijeće vrednovanjem pristiglih natječaja donijelo odluku o dodjeli stipendija santovačkim studentima i srednjoškolicima. Budući da je, kao i prethodnih godina, pristiglo 24 natječaja, od čega osam studentskih i 16 srednjoškolskih, studentima je dodijeljena jednokratna potpora od osam tisuća forinta, a srednjoškolicima od šest tisuća, za što je sveukupno izdvojeno 160 tisuća forinta.

S. B.

Prigodni program santovačke škole

Već po običaju, uoči zimskog odmora i nadolazećih blagdana santovačka hrvatska škola priredila je prigodni kulturni program u kojem su s prigodnim recitacijama, pjesmama i igrokazima nastupili svi učeni- ci škole. Lijepo okićena kino- dvorana mjesnog doma kulture

ispunjena je do posljednjega mjesta, a cjelovečernji program dočarao je pravi blagdanski ugođaj. Učenici 4. razreda (na slici) predstavili su se s igrokazom koji je s njima uvijekbala razrednica *Veronika Dervar-Blažev*.

Tekst i slika: S. B.

Prigodni program santovačke škole

Veleposlanstvo Republike Hrvatske Budimpešta

Priopćenje za javnost

IZBORI ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Izbori za predsjednika Republike Hrvatske održat će se u Republici Mađarskoj u nedjelju, 16. siječnja 2005. godine od 7 do 19 sati na dva biračka mjesta, na ovim adresama:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti
Munkácsy Mihály utca 15. 1065 Budapest (VI. okrug) i

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Ifjúság útja 11. 7624 Pécs

Na izbore **moгу izaći svi punoljetni hrvatski državljani**.

Svi birači dužni su prije glasovanja biračkom odboru predložiti:

- dokaz o hrvatskom državljanstvu** (putovnica RH, osobna iskaznica, vojna iskaznica RH ili domovnica),
- dokaz o identitetu** (putovnica RH, osobna iskaznica, vozačka dozvola – bez obzira je li isprava izdana u Hrvatskoj ili u inozemstvu, važeća ili ne);
- uz te dokumente trebaju predložiti:
  - birači koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj – **dokaz o prebivalištu u inozemstvu**,
  - birači koji imaju prebivalište u Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se u inozemstvu – **potvrdu za glasovanje u inozemstvu** koju su prethodno pribavili u Hrvatskoj, i
  - birači koji imaju prebivalište u Hrvatskoj, a trajnije borave u inozemstvu – **dokaz o trajnijem boravku u inozemstvu** (dozvola boravka ili neka druga **isprava kojom se dokazuje trajni boravak**).

Za dodatne informacije birači se mogu obratiti Veleposlanstvu RH u Budimpešti na tel. 06-1-269-5657, 354-1315 ili Generalnom konzulatu RH u Pečuhu na tel. 06-72-210-840.

Također, informacije su dostupne na internetnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva RH.

Pozivamo sve hrvatske državljane da iskoriste svoje biračko pravo i sudjeluju u izborima.

Kao i prethodnih godina, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti novac predviđen za blagdanske čestitke dodjeljuje jednoj prosvjetnoj ustanovi Hrvata u Mađarskoj. Ove godine to je Dvojezična osnovna škola u Petrovu Selu. Stoga Veleposlanstvo ovim putem želi svim članovima uredništva Hrvatskoga glasnika, te svim čitateljima sretnu i uspješnu novu godinu.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: LADISLAV GUJAŠ, e-mail: guco@croatia.hu, NOVINARI: STIPAN BALATINAC, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatia.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatia.hu, Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatia.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tibo@croatia.hu, dr. Marin Mandić, tel.: 1/364-2805, Vanjski suradnici: LADISLAV HEKA, Jelka Greguš, tel.: 73/352-136, LEKTOR: ŽIVKO MANDIĆ, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatia.hu, ADRESE: 8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 1. Tel./Fax: 93/310-532, e-mail: glasnika@croatia.hu, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatia.hu, ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 8801 Nagykanizsa, Pf.: 30, i 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800021-50000001-82509019, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 3900,- Ft. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270